

Máme doma predškoláka!

Vážení rodičia,

v súvislosti s blížiacim sa zápisom detí do I. ročníka sme pre vás pripravili tento materiál, v ktorom nájdete odpovede na tie najdôležitejšie otázky ohľadom vášho budúceho prváka či prváčky, povinnosti i možnosti spojené so zápisom do školy, niekoľko rád, upozornení a užitočné kontakty. Veríme, že vám pomôžeme.

Čo nám hovorí zákon o povinnej školskej dochádzke?

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)

§ 19 Povinná školská dochádzka

(1) Nikoho nemožno oslobodiť od plnenia povinnej školskej dochádzky.

(3) Povinná školská dochádzka začína začiatkom školského roka, ktorý nasleduje po dni, keď dieťa dovŕši šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť, ak tento zákon neustanovuje inak.

(4) Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roku veku nedosiahlo školskú spôsobilosť, riaditeľ školy rozhodne¹⁹⁾ o odklade začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky dieťaťa o jeden školský rok alebo o zaradení dieťaťa do nultého ročníka základnej školy, a to vždy na žiadosť zákonného zástupcu. Súčasťou žiadosti zákonného zástupcu je odporúčenie všeobecného lekára pre deti a dorast a odporúčenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. Riaditeľ školy môže rozhodnúť o odklade začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky dieťaťa alebo o jeho zaradení do nultého ročníka aj na návrh materskej školy, ktorú dieťa navštevuje, a na základe predchádzajúceho odporúčenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, a to vždy s informovaným súhlasom zákonného zástupcu. Zákonný zástupca má právo rozhodnúť o tom, či dieťa s odloženou školskou dochádzkou bude navštevovať materskú školu alebo nultý ročník.

§ 20 Plnenie povinnej školskej dochádzky

(2) Zákonný zástupca dieťaťa je povinný prihlásiť dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole (ďalej len „zápis“). Zápis sa koná od 1. apríla do 30. apríla, ktorý predchádza začiatku školského roka, v ktorom má dieťa začať plniť povinnú školskú dochádzku.

(4) Základná škola pri zápise dieťaťa na plnenie povinnej školskej dochádzky vyžaduje osobné údaje

a) meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, miesto narodenia, národnosť, štátne občianstvo, trvalé bydlisko dieťaťa,

b) meno a priezvisko, adresa zamestnávateľa, trvalé bydlisko zákonných zástupcov.

Čo je školská spôsobilosť a ako poznáme že je naše dieťa pripravené?

Odborníci zväčša hovoria o 3 rovinách školskej spôsobilosti/zrelosti dieťaťa: rozumovej, citovej a sociálnej, no nemenej dôležitá je i telesná spôsobilosť.

Rozumová rovina

- ✓ vie povedať svoje meno a priezvisko, bydlisko a mená kamarátov
- ✓ vie sa samo obliecť, obuť, najesť a zvláda základné hygienické návyky
- ✓ vie jasne formulovať svoje túžby, pocity a myšlienky; reč je zrozumiteľná a gramaticky správna; malo by vedieť vysloviť všetky hlásky, hovoriť v celých vetách, používať opytovací spôsob; vie pomenovať základné veci dennej potreby, zvieratá a nábytok; dokáže si zapamätať a zopakovať aj rozvitú vetu
- ✓ vie rozoznať prvú hlásku v slove, rozloží slovo na slabiky
- ✓ rozumie reči iných detí a dospelých; dokáže odpovedať na položenú otázku; vykoná o čo ho požiadame
- ✓ dokáže sa naučiť a zapamätať si krátku básničku či pesničku
- ✓ vie rozoznať a pomenovať základné farby a geometrické tvary (kruh, štvorec, trojuholník, obdĺžnik)
- ✓ drží správne ceruzku; kreslí tou istou rukou; nakreslí ľudskú postavu (hlava, tvár, krk, končatiny, prsty); dokáže obkresliť základné tvary, viesť rovnú čiaru a spojiť dva body
- ✓ vie sa orientovať v priestore, rozozná čo je dolu a hore, vľavo a vpravo
- ✓ vie napočítať do 10; spočíta predmety; porovná čo je väčšie a menšie, viac a menej
- ✓ vie zreprodukovať dej jednoduchej rozprávky; dokáže zoradiť obrázky z príbehu v správnom poradí
- ✓ dokáže dokončiť začatú činnosť; sústredí sa na prácu alebo hru po dobu 15 minút

Citová rovina

- ✓ je citovo stabilné; nie je prehnane náladové, zlostné ani úzkostné
- ✓ primerane svojmu veku dokáže potlačiť impulzívne reakcie
- ✓ dokáže sa vyrovnáť s pocitmi strachu, neistoty a trémy, ktoré by mohli vzniknúť v školskom prostredí
- ✓ je odolné voči primeranej duševnej záťaži

Sociálna rovina

- ✓ dokáže vydržať istú dobu bez rodičov
- ✓ vie sa začleniť do kolektívu; má kamarátov
- ✓ vie nadviazať kontakt s rovesníkmi a dospelými
- ✓ dokáže rešpektovať autoritu
- ✓ dokáže si bez väčších problémov zvyknúť na nové prostredie, situáciu a osobu
- ✓ dokáže vyriešiť spory aj bez použitia násilia; požiadať o niečo; poďakovať a ospravedlniť sa

Netreba sa hneď znepokojovať ak máte po prečítaní predchádzajúcich bodov pochybnosti, tieto kritériá sú skôr orientačného charakteru. V prípade vážnejších pochybností sa môžete kedykoľvek obrátiť na školského psychológa Mgr. Júliu Bernátovú alebo na psychológov z poradenských centier.

Kedy do školy?

Nástup do školy je pre každé dieťa zdrojom očakávania a radosti, prináša však so sebou aj mnohé povinnosti a obmedzenie priestoru na hry a zábavu. Dieťa samo cíti potrebu prijímať nové vedomosti, poznávať svet a stretávať sa s rovesníkmi. Každé dieťa je však v tomto smere jedinečné. Niektoré sú na školu pripravené skôr, niektoré sú napriek vyššiemu veku ešte stále veľmi hravé a neposedné. Každý rodič podporuje svoje dieťa svojou láskou a opaterou, chce mu dať možnosť aby sa naplno rozvíjalo. Je preto veľmi dôležité aby ste pomohli svojmu dieťaťu aj tým, že ho dovediete k tomuto dôležitému kroku v správny čas. Príliš skoré a naopak aj príliš neskoré zaškolenie môže dieťaťu uškodiť.

Kedy požiadať o predčasné zaškolenie?

O predčasnom zaškolení hovoríme v prípade, keď dieťa začne navštevovať I. ročník ešte pred dosiahnutím 6 rokov veku. Pokiaľ si myslíte, že je vaše dieťa fyzicky a psychicky pripravené, môžete si podať písomnú žiadosť o predčasné zaškolenie. Jej súčasťou/prílohou musí byť aj súhlasné stanovisko detského lekára a psychologickkej poradne, ktoré by vychádzalo z predchádzajúceho vyšetrenia.

Kedy požiadať o odklad povinnej školskej dochádzky?

O odklad povinnej školskej dochádzky môžete požiadať ak máte pocit, že vaše dieťa ešte nie je na školu po akejkoľvek stránke pripravené a jeho nástup do školy by nebol ešte vhodný. Túto možnosť treba zvážiť najmä u detí s predpokladom ťažkostí prispôbiť sa povinnostiam vyplývajúcich zo školskej dochádzky. Aj takáto žiadosť musí byť doplnená súhlasným vyjadrením detského lekára a psychologickkej poradne.

Chceme odklad povinnej školskej dochádzky

Deti s odloženou povinnou školskou dochádzkou môžu nastúpiť do posledného ročníka predškolskej dochádzky, nastúpiť do nultého ročníka školskej dochádzky (deti zo sociálne znevýhodneného prostredia), do prípravného ročníka (zdravotne znevýhodnené deti). O školách, ktoré túto možnosť ponúkajú sa môžete informovať v centrách pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie.

Kontakty

Školský psychológ

Mgr. Júlia Bernátová
Základná škola
Námestie sv. Ignáca 31
920 41 Leopoldov
033/733 08 91

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie

Frašťacká 4
920 01 Hlohovec
033/742 69 88

Centrum špeciálnopedagogického poradenstva

M. R. Štefánika 38
920 01 Hlohovec
033/742 12 19

